

NVE

Analyseskjema for område 25

ANSVARLIG: Norges vassdrags og energidirektorat

PUBLISERT: 01.04.2019

I dette skjemaet presenteres de tematiske analysene av analyseområde 25 som er gjort som en del av arbeidet med å lage NVEs forslag til nasjonal ramme for landbasert vindkraft i Norge.

Det framgår av skjemaet hvem som har utført de ulike analysene. For mer informasjon henviser vi til NVEs rapport 12/2019 "NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft".

For kart i høyere oppløsning henviser vi til kartverktøyet tilknyttet nasjonal ramme på NVEs nettsider.

Innledende beskrivelse av området

AREAL: 5876 km²

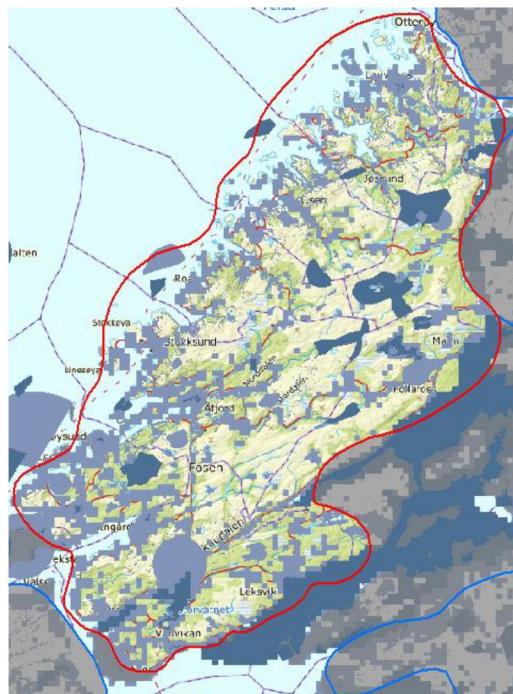
KOMMUNER: Indre Fosen, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen, Flatanger, Namdalseid, Verran, Inderøy, Namsos, Steinkjer, Ørland.

Kystsonen med en relativt flat strandsone går over i et meget kupert fjellterreng med fjell i typisk høyde mellom 500 og 700 meter. Aktuelle landskapsregioner er primært *Kystbygdene på Møre og i Trøndelag*, *Fjordbygdene på Møre og i Trøndelag* og *Lågfjellet i Sør-Norge*. Klimatet skifter mellom sterkt oseaenisk i den ytterste kystsonen, og klart oseaenisk i det øvrige. Området inkluderer de våteste stedene i Trøndelag. Vegetasjonen er i hovedsak definert som sørboreal i strandsonen, og mellomboreal og nordboreal høyere opp. Det er så vidt innslag av alpine områder i øst. Kystsonen og den helt østre delen er stort sett preget av tradisjonell bruk, i tillegg til noen mindre tettsteder, mens den midtre delen i nord-sør-retning har områder med sammenhengende natur.

EKSKLUSJONER: En del areal innenfor analyseområdet er ekskludert av ulike årsaker, og derfor ikke analysert.

Figur 1: Kart over analyseområde 25. Bakgrunnskart: © Kartverket.

Figur 2: Kart over analyseområde 19 med hardt (mørkeblå) og mykt (mellomblå) ekskluderte arealer. Bakgrunnskart: © Kartverket.

Tematisk analyse av miljø- og samfunnsinteresser

ANALYSER GJORT AV NVE

Nabovirkninger

BYGNINGSTETTHET: 2,4 per km²

Det er spredt bebyggelse i store deler av de sørlige arealene. I resten av analyseområdet er det relativt lite bebyggelse.

Værradarer

Værradar sør på Fosen.

Elektroniske kommunikasjonssignaler

Hovedsender sørvest i området.

Sivil luftfart

Flyplass på Ørlandet, vest for analyseområdet.

ANALYSER GJORT AV FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Samisk reindrift

FOVSEN NJAARKE SIJTE/FOSEN REINBEITEDISTRIKT

Inngrepssituasjon og andre særlige hensyn;

- Distriktet har svært få beiteområder upåvirket av inngrep.
- Det er gitt konsesjon til syv vindkraftverk innenfor distriktet. Fire er under bygging. Alle berører vinterbeite.
- Ny 420 kV-ledning er under bygging. Berører hele distriktet, både vinter- og barmarksbeiter.
- Betydelig utbygging av vannkraft i distriktet.
- Distriktet har store tap til rovvilt, spesielt ørn.

De aller sør-vestlige delene av analyseområdet ligger utenfor det samiske reinbeiteområdet. For øvrig dekker analyseområdet så godt som hele Fovsen Njaarken sijte, med alt av minimumsbeite og særverdiområder. Bæreevnen til distriktet vurderes som utfordret allerede. Analyseområdet har svært stor verdi for reindriftsinteressene. Fovsen Njaarke er et helårsdistrikt med til dels stor overlapp mellom sesongbeitene. Etablering av vindkraftverk vil ødelegge/sterkt forringe området. Vindkraftverk i området vil derfor få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.

SAMLET VURDERING FOR HELE ANALYSEOMRÅDET

Analyseområdet berører hele Fovsen Njaarke sijte. Reindriftsinteressene har over store deler av området svært stor verdi. Etablering av et vindkraftverk i størstedelen av området vil kunne ødelegge/sterkt forringe reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det potensielt kan stenge flyttleier, gjøre kalvingsområder ubrukelige og avskjære eksisterende beiteområder (deriblant minimumsbeiter) for framtidig bruk. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært stor negativ konsekvens for reindriftsinteressene.

Det er ikke områder innenfor distriktet i dag hvor det kan etableres vindkraftverk uten at det vil gå utover nasjonale eller vesentlige regionale reindriftsinteresser. Det vil etter Fylkesmannen i Trøndelags vurdering ikke være forsvarlig å etablere nye vindkraftverk før de langsiktige konsekvensene av konsesjonsgitte vindkraft for reindriften i Fovsen Njaarke sijte er avdekket.

Fylkesmannen i Trøndelags anbefaler at analyseområdet utgår som et aktuelt område prioritert for søknad om vindkraftverk.

ANALYSE GJORT AV FORSVARET

Forsvarets radarer og luftoperative virksomhet påvirkes i hele området. Stor konflikt i sørvestre og nordøstre deler av området.

ANALYSER GJORT AV MILJØDIREKTORATET

Fugl

Kystområdene er leveområder for forvaltningsprioriterte arter som havørn, vandrefalk og smålom. I sør er det nasjonalt viktige våtmarksområder og fra Flatanger til Åfjord er det viktige hekkeområder for hubro. De aktuelle artene er allerede under svært stor samlet belastning fra eksisterende utbyggingstrykk.

Flaggermus

Området rundt Stordalen og Norddalen fremstår som et mulig attraktivt leveområde for flaggermus. Det samme gjelder ytre kystsone i analyseområdet og særlig Botngård, Vellersund og Stokkøya og Harbak. Lenger nord i området har Bjørøya og Oksbåsheia betydelig potensial for funn. Mangelen på data fra området gir ikke grunnlag for å konkludere på konfliktnivå.

Annet dyreliv

Analysearealet ligger innenfor forvaltningsområder for gaupe med årlige registreringer av familiegrupper. Området vurderes likevel å ha mindre verdi for oppnåelse av regionalt bestandsmål.

Naturtyper

Viktige naturtyperlokalteter finnes spredt i hele området. Ettersom naturtyperlokalitetene ligger spredt i området er det ingen områder som utpeker seg som ekstraordinære med hensyn til naturtyper. De fleste viktige naturtypene er imidlertid viktig for økologiske nettverk.

Landskap

Den ytre delen av analyseområdet er en skjærgårdskyst med små og store øyer. Innover land er det høydedrag med store og ofte langstrakte landformer med større åser, storkupert hei og ulike vidder.

Etter NIN landskap er landskapsvariasjonen stor i forhold til utredningsområdets areal med 63 landskapstyper og 38 naturlandskapstyper. Analyseområdet har fire fåtallige naturlandskap, dvs færre enn 30 områder av landskapstypen i Norge. Hvorav to er en naturlandskapstype som det finnes færre enn 10 av i Norge.

Friluftsliv

De sentrale delene av området er kartlagt som svært viktig turområder uten tilrettelegging.

Sammenhengende naturområder

Flere større, sammenhengende naturområder innenfor analyseområdet. De største områdene ligger i de indre delene av analyseområdet. Man finner en tydelig, sammenhengende struktur med større naturområder fra Rissa og nordover hele indre Fosen til Flatanger i nord. Naturområdene står i sammenheng selv om de er splittet noe opp på grunn av veier, bosetting og energianlegg. De indre områdene er verdifulle for friluftsliv som områder med urørt preg med liten grad av tilrettelegging. Innenfor analyseområdet finnes også kortere kyststrekninger med urørt preg, blant annet i Åfjord og Roan.

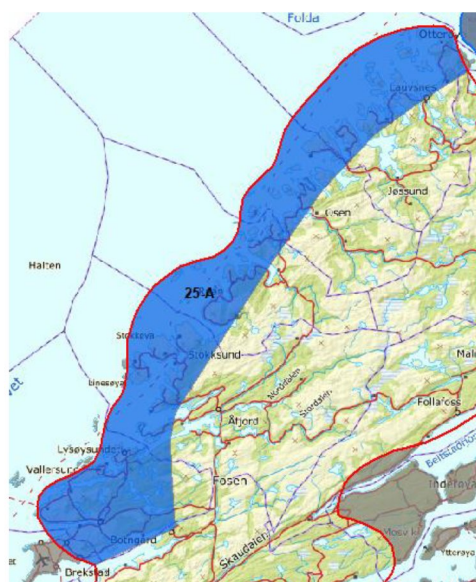
MILJØDIREKTORATETS FORSLAG TIL NYE EKSKLUSJONER BASERT PÅ DEN TEMATISKE ANALYSEN AV MILJØVERDIER

Forslag 25-A

Miljødirektoratets begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

FUGL: Kystområdene er overvintrings- og trekkansamlinger av gås, andefugler, rovfugl og trekkende arter generelt. Strandflate med hovedkorridor for trekk vår og høst, samt viktige funksjonsområder for mange bakkehekkende arter. Leveområder for forvaltningsprioriterte arter som havørn, vandrefalk og smålom. I sør er det nasjonalt viktige våtmarksområder og fra Flatanger til Åfjord er det viktige hekkeområder for hubro. Utover de lokale verdiene, del av den overordnet trekk-korridoren langs kysten, som også har viktige funksjonsområder innover land.

De aktuelle artene er allerede under svært stor samlet belastning fra eksisterende utbyggingstrykk i området. Delområdet er viktig som del av en lenger sammenhengende kystsoner av stor verdi for mange arter.

Figur 4: Eksklusjonsforslag 25-A. Bakgrunnskart: © Kartverket.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Forslaget er begrunnet med viktige verdier for fugl og henvisning til samlet belastning på aktuelle arter som følge av eksisterende og konsesjonsgitte vindkrafteverk i området. Sammenfaller med samiske reinbeiteområder og flere eksklusjonsforslag fra Riksantikvaren på grunn av viktige kulturminneverdier.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

ANALYSER GJORT AV RIKSANTIKVAREN

Kulturminner og kulturmiljøer

Innenfor analyseområde 25 er det flere kulturmiljø som må hensyntas. Villa-Halmøya er et øylandskap med kulturminner med stor tidsdybde. Her er spor etter den tidligste bosettingen langs kysten, og området viser spor etter ulike måter naturressursene er utnyttet på gjennom tidene. Villa fyr og andre sjømerker viser utviklinga av merkesystemet langs skipsleia, og det er spor etter tangbrenning, jordbruk og fiske. Det store mangfoldet av kulturminner i området som tilsammen viser et stort tidsdyp, sammen med enkelte kulturminner av høy verdi, gjør dette til et av de mest verdifulle kulturmiljø langs kysten.

Allmeningsværet har store samlinger med hustuffer med tilhørende båtstøer fra vikingtid og middelalder. Dette er spor etter de tidligste organiserte fiskevær i Sør-Trøndelag. Marmorbruddet på Allmenningen ble åpnet i middelalderen, og steinen ble brukt til søylene i Nidarosdomen. Området er veiløst og således et godt eksempel på en intakt sjøverts forbindelse.

Kulturmiljøet Stokkøya-Linesøya er variert og til dels urørt med stor tidsdybde. Foruten boplasser fra steinalder, gravfelt og nausttuffer, finnes her en stor mengde huler og hellere med bosetningsspor.

Valseidet-Koet er et jordbrukslandskap og et av de mest spektakulære fornminneområder i Trøndelag. Monumentale gravrøyser og steinsettinger fra jernalderen preger Valseidet, og bakenfor ligger fjordarmen Koet omranset av tallrike gravminner.

Kulturmiljøet Dragseid er også et svært spektakulært fornminneområde i Trøndelag med gravfelt med stor variasjonsrikdom av røyser, hauger, steinlegninger og bautasteiner.

Det er flere kulturmiljø rundt Stjørnfjorden som peker seg ut. Austråttlandskapet med både borg og kystfort, Fevåg og Refsnes ligger alle vendt ut mot fjorden. Tidsdybden er stor, med kulturminner fra eldre steinalder og opp til vår tid.

Kulturmiljøet Reins kloster er et klosterområde med klosterruiner, kirkegård og et gårdsanlegg med mange stående bygninger. Klosteret ble anlagt på grunnen til gården Rein i Rissa, på høydedraget over det gamle tunet og stavkirken. Kulturminnene og området rundt er fredet.

RIKSANTIKVARENS FORSLAG TIL NYE EKSKLUSJONER BASERT PÅ DEN TEMATISKE ANALYSEN AV KULTURHISTORISKE VERDIER

Forslag Villa-Halmøya, Allmenningsværet, Stokkøya-Linesøya, Dragseid og Stjørnfjorden

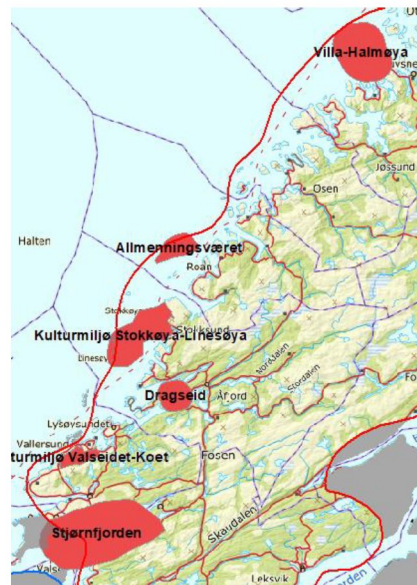
Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Alle kulturmiljøene på ytterkysten ligger i et åpent og sårbart til. Opplevelsen av kulturmiljøet er tett knyttet til landskapsoppfattelsen og områdene må derfor ekskluderes i sin helhet. Det må også vurderes om vindkraftutbygging i tilstøtende områder vil virke skjjemmende på kulturmiljøene.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Forslagene sammenfaller i stor grad med et eksklusjonsforslag fra Miljødirektoratet, som er begrunnet med flere viktige miljøverdier som kan bli vesentlig påvirket av vindkraftutbygging. Arealene er også samiske reinbeiteområder, og Forsvaret har interesser tilknyttet deler av arealet.

RESULTAT: NVE tar forslagene til følge.

Figur 5: Eksklusjonsforslag Villa-Halmøya, Allmenningsværet, Stokkøya-Linesøya, Dragseid og Stjørnfjorden. Bakgrunnskart: © Kartverket.

Forslag Reins kloster

Riksantikvarens begrunnelse for eksklusjonsforslaget:

Kulturmiljøet Reins kloster er et klosterområde med klosterruiner, kirkegård og et gårdsanlegg med mange stående bygninger. Klosteret ble anlagt på grunnen til gården Rein i Rissa, på høydedraget over det gamle tunet og stavkirken. Kulturminnene og området rundt er fredet.

Kulturmiljøet Reins kloster ligger akkurat i grensa for analyseområde 25 og omfattes av myk eksklusjon. Visuelle virkninger på dette unike kulturmiljøet må hensyntas på begge sider av fjorden. Opplevelsen av kulturmiljøet er tett knyttet til landskapsoppfattelsen.

NVEs vurdering av eksklusjonsforslaget

Store deler av det foreslåtte arealet er allerede ekskludert.

RESULTAT: NVE tar forslaget til følge.

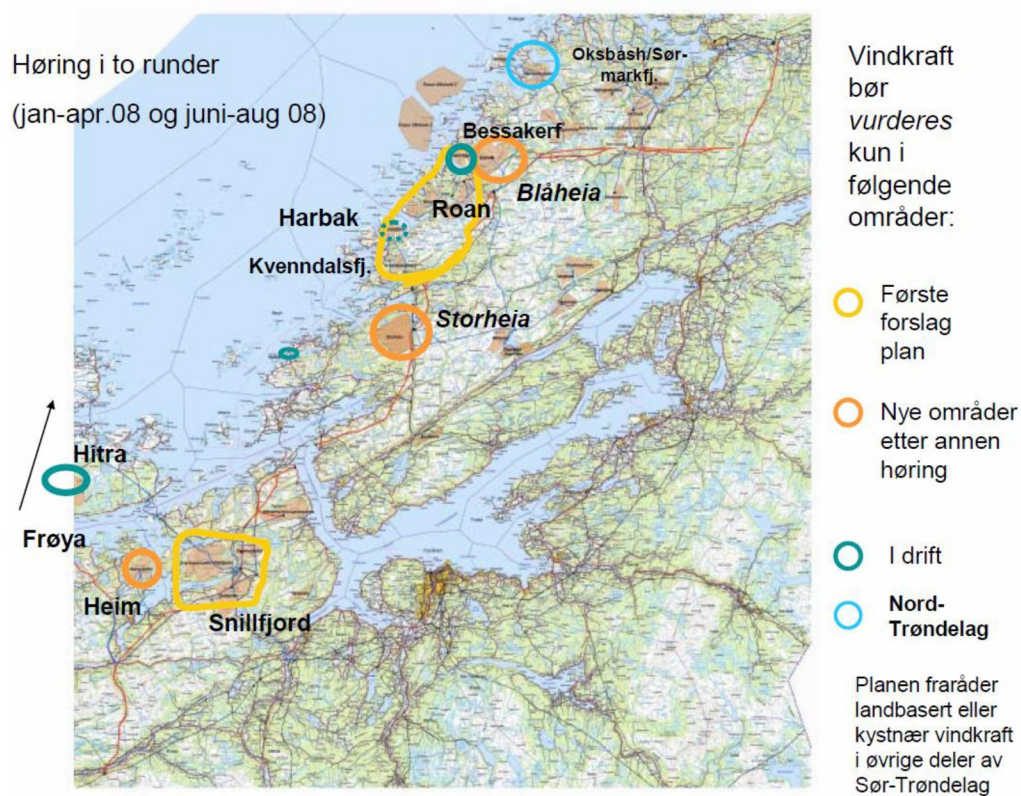
Figur 6: Eksklusjonsforslag Reinskloster. Bakgrunnskart: © Kartverket.

Lokale og regionale innspill

Det har kommet innspill fra Åfjord kommune, Fosen Naturvernforening, FNF Trøndelag, Naturvernforbundet i Trøndelag og Trøndelag fylkeskommune. Innspillene gir informasjon om blant annet friluftsliv, reindrift og naturmangfold.

Regional plan for vindkraft

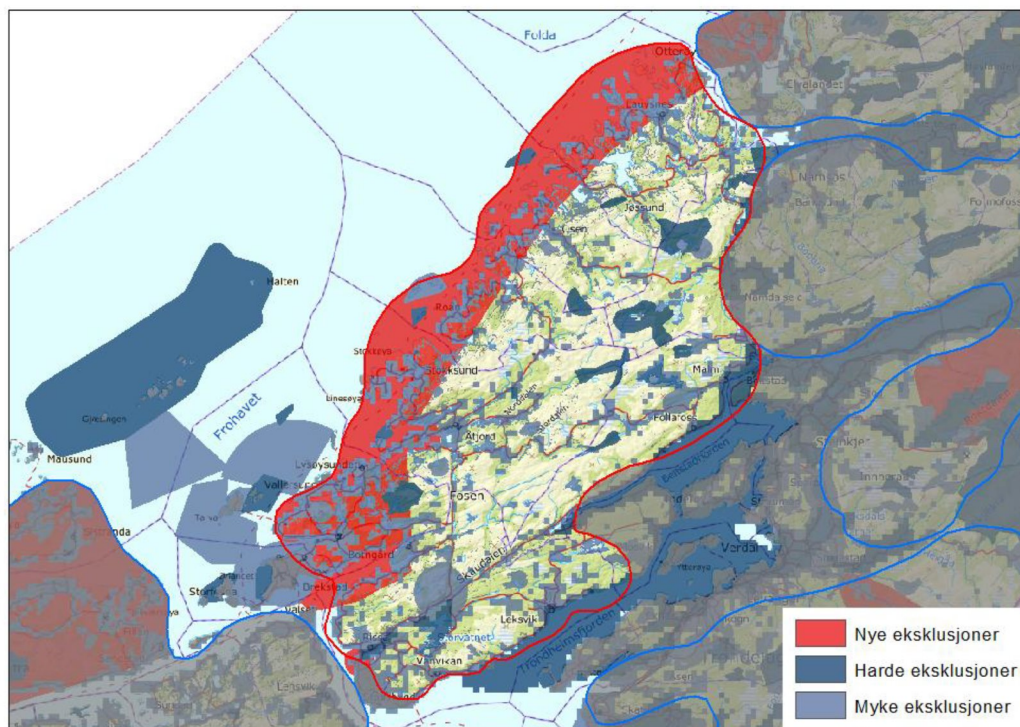
Sør-Trøndelag fylkeskommune vedtok i 2008 en fylkesdelplan for vindkraft, for perioden 2008-2020. Fylkesdelplanen fraråder utbygging i mesteparten av fylket. Særlig viktig er det å ta vare på de store, sammenhengende fjellområdene og kystlinja. Utbygging bør samles i noen større områder framfor å spres rundt i mange mindre anlegg. For fylket totalt gir dette minst inngrep, og det er lettere å få til korte overføringslinjer.

Figur 7: Plankart fra den regionale planen for vindkraft i Sør-Trøndelag. Kilde: Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Det er ikke utarbeidet regional plan for vindkraft for tidligere Nord-Trøndelag fylke.

Oppdatert eksklusjonskart

Figur 8: Kart over analyseområde 25 etter nye eksklusjoner fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren som er tatt til følge. Bakgrunnskart: ©Kartverket.